ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1975

Vyhlásené: 15.09.1975 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

91

ZÁSADY

vlády Československej socialistickej republiky a Ústrednej rady odborov

o účasti pracujúcich na tvorbe, realizácii a kontrole plnenia šiesteho päťročného plánu a vykonávacích plánov v rokoch 1976-1980, schválené uznesením vlády ČSSR č. 209 z 10. júla 1975

V súlade so základnými cieľmi hospodárskej politiky Komunistickej strany Československa určujú smernice pre vypracovanie 6. päťročného plánu náročné úlohy pre ďalší efektívny rozvoj nášho národného hospodárstva ako základ stále vyššieho uspokojovania potrieb všetkých pracujúcich. Úspešné plnenie plánovaných úloh vyžaduje jednotný postup štátnych, hospodárskych a odborových orgánov a socialistických organizácií pri rozpracovaní a realizácii 6. päťročného plánu.

Pre ďalší intenzívny rozvoj výroby je nevyhnutné zdokonaľovať riadenie celého národného hospodárstva. Súčasne je žiadúce utvárať všestranné podmienky aktívnej účasti pracujúcich na riadení výroby a upevňovať súčinnosť hospodárskych a odborových orgánov v celom plánovacom procese.

V šiestej päťročnici pôjde o to, aby sa pozornosť pracujúcich sústredila na trvalé odhaľovanie všetkých rezerv, najmä znižovanie spotreby surovín, materiálov, palív a energií, na rast produktivity práce výraznejším uplatňovaním vedy a techniky a lepším využívaním fondov pracovného času, na skracovanie času výstavby, včasné uvádzanie základných fondov do prevádzky, zvyšovanie kvality výrobkov, zlepšovanie sortimentu tovaru a služieb. Zvýšenú starostlivosť bude treba venovať zabezpečovaniu dodávok pre nadväzujúce odvetvia, realizácii rozvojových a inovačných programov, úlohám socialistickej ekonomickej integrácie a zlepšovaniu dodávateľsko-odberateľských vzťahov. Vedúci hospodárski pracovníci a odborové orgány v súlade s plánom a utvorenými zdrojmi budú venovať trvalú pozornosť uspokojovaniu pracovných, životných, sociálnych a kultúrnych potrieb pracujúcich ako nedeliteľnej súčasti svojej činnosti.

Vláda ČSSR a ÚRO na základe zákona č. 145/1970 Zb. o národohospodárskom plánovaní ustanovujú tieto zásady:

I. Na zabezpečenie cieľov 6. päťročného plánu

Štátne, hospodárske a odborové orgány sú povinné:

1. zabezpečiť informovanie a prerokovanie návrhu päťročného plánu v príslušnom odborovom orgáne a prijať spoločné politicko-organizačné opatrenie, v ktorom predovšetkým určia spôsob oboznámenia pracujúcich s úlohami vyplývajúcimi z návrhu päťročného plánu;
2. zabezpečiť, aby súčasťou päťročného hospodárskeho plánu výrobných hospodárskych jednotiek a socialistických organizácií bol komplexný program starostlivosti o pracovníkov, včítane jeho hmotného a finančného zabezpečenia. Tieto programy a kontrolu ich plnenia prerokovať v príslušných odborových orgánoch a so všetkými pracujúcimi organizácie;
3. organizovať rozvoj iniciatívy pracujúcich na naplnenie a spevnenie smerníc pre vypracovanie 6. päťročného plánu, prípadne na jeho žiadúce prekročenie;
4. hodnotiť súčasne s plnením ročných vykonávacích plánov a ročných rozborov hospodárenia napĺňanie základných cieľov šiesteho päťročného plánu.

II. Účasť na príprave vykonávacích plánov

Spoločnými úlohami štátnych, hospodárskych a odborových orgánov je:

5. prerokovať úlohy obsiahnuté v smerniciach pre vypracovanie návrhu vykonávacieho štátneho plánu a jeho rozpis v príslušnom odborovom orgáne a prijať spoločné politicko-organizačné opatrenia. V týchto opatreniach vymedziť v nadväznosti na harmonogram postupu plánovacích prác konkrétny časový priestor umožňujúci v socialistických organizáciách kvalitnú prípravu a prerokovanie návrhu plánu za účasti pracujúcich. Poskytovať konkrétnu organizátorskú a metodickú pomoc nižším orgánom v organizovanej účasti pracujúcich na príprave plánu;
6. orientovať podľa špecifických podmienok odvetví alebo odborov socialistické organizácie a závody, aby obdobie prerokúvania návrhov plánov využili na odhaľovanie rezerv a zvyšovanie efektívnosti výroby a služieb a na rozvíjanie iniciatívy pracujúcich na spevnenie smerníc pre vypracovanie vykonávacieho plánu v žiadúcich smeroch;
7. zabezpečiť, aby úlohy komplexného programu starostlivosti o pracovníkov boli hmotne a finančne zabezpečené v príslušných častiach vykonávacieho plánu;
8. súčasne s prípravou návrhu vykonávacieho plánu pripraviť za účasti pracujúcich návrh novej kolektívnej zmluvy. Na to využiť výsledky a závery verejnej polročnej kontroly kolektívnej zmluvy, polročného rozboru hospodárenia a plnenia komplexného programu starostlivosti o pracovníkov;
9. súbežne s prípravou návrhu plánu spracovať plány tematických úloh na úrovni odvetví, odborov a organizácií;
10. viesť nižšie hospodárske a odborové orgány k tomu, aby zabezpečovali účasť najlepších pracovníkov, novátorov, zlepšovateľov, brigád socialistickej práce, tematických skupín a komplexných racionalizačných brigád pri riešení jednotlivých problémov návrhu plánu.

Hospodárske orgány sú okrem toho povinné:

11. oboznámiť pracujúcich s úlohami obsiahnutými v smerniciach, najmä s úlohami vedecko-technického rozvoja, s programami komplexnej socialistickej racionalizácie, najmä v oblasti materiálovej a energetickej náročnosti výroby a získavať ich pre aktívnu spoluprácu na ich príprave;
12. v priebehu prípravy návrhu plánu pravidelne oboznamovať príslušné odborové orgány so stavom jeho prípravy, s konkrétnymi vecnými opatreniami na zabezpečenie plánu, prerokúvať s nimi návrh plánu a vyžiadať si ich stanovisko k nemu;
13. pripomienky a námety pracujúcich a odborových orgánov smerujúce k zlepšeniu úrovne a reálnosti plánu využiť pri jeho spracovaní a o ich uplatnení informovať príslušné odborové orgány;
14. predložiť s návrhom plánu stanovisko príslušného odborového orgánu k tomuto návrhu svojmu nadriadenému orgánu a spätne informovať odborový orgán o jeho využití.

Úlohou odborových orgánov ďalej je:

15. pôsobiť na pracujúcich a sústreďovať ich pozornosť na lepšie využitie základných prostriedkov, pracovného času a zásob, na znižovanie vlastných nákladov, najmä materiálových úsporami surovín, materiálov (hlavne dovážaných), palív a energií, na výraznejšie uplatňovanie vedy a techniky vo výrobnom procese, na plnenie úloh investičnej výstavby, predovšetkým včasným dokončovaním nových stavieb, na zvyšovanie technickej úrovne a kvality výrobkov, na zlepšovanie sortimentu tovaru a služieb, na presadzovanie všestrannej hospodárnosti;
16. využívať výrobné porady, členské schôdze, aktívy a účinné formy technicko-ekonomickej propagandy na informovanie pracujúcich o návrhu plánu, na podnietenie ich iniciatívy na odstránenie úzkych miest a ohrozených článkov vo výrobe (činnosti) a na výmenu skúseností v uplatňovaní foriem a metód účasti pracujúcich na tvorbe návrhu plánu;
17. v súlade s vyhláškou Štátnej plánovacej komisie a Štátnej arbitráže ČSSR o prerokúvaní dodávateľsko-odberateľských vzťahov v plánovacom procese napomáhať uzavieranie združených záväzkov socialistických organizácií na lepšie zabezpečovanie plánovaných dodávok;
18. pripraviť na základe námetov a pripomienok pracujúcich a odborového aktívu stanovisko k návrhu plánu a s návrhom plánu ho prerokovať v príslušnom odborovom orgáne. V stanovisku sa vyjadriť najmä k plánu výroby (výkonov), vedy a techniky, investičnej výstavby, práce a miezd, k finančnému plánu, k programu komplexnej socialistickej racionalizácie, ku komplexnému programu starostlivosti o pracovníkov a ochrany životného prostredia.

III. V období realizácie vykonávacieho plánu

Spoločnými úlohami štátnych, hospodárskych aj odborových orgánov je:

19. organizovať rozvoj iniciatívy pracujúcich zameranej predovšetkým na kvalitatívne ukazovatele plánu;
20. poskytovať účinnú organizátorskú a metodickú pomoc podriadeným organizáciám pri organizovaní účasti pracujúcich na riadení;
21. v nadväznosti na plnenie plánovaných úloh pravidelne hodnotiť účinnosť rozvoja socialistického súťaženia a tvorivej iniciatívy, oceňovať jednotlivcov a kolektívy;
22. na základe kontroly plnenia plánu a rozboru príčin jeho neplnenia prijímať účinné opatrenia na zabezpečenie včasného plnenia úloh plánu a v prípade ohrozenia plnenia plánovaných úloh mobilizovať všetkými formami pracujúcich na ich zabezpečenie;
23. rozvíjať širokú technicko-ekonomickú propagandu a agitáciu a organizovať výmenu skúseností. Rozširovať a popularizovať osvedčené formy pracovnej a tvorivej iniciatívy s cieľom účinne pomôcť plniť plánované úlohy;
24. viesť nižšie hospodárske a odborové orgány, aby na riešenie jednotlivých problémov výroby a tematických úloh utvárali komplexné racionalizačné brigády, tematické skupiny a zapájali do nich novátorov, zlepšovateľov, technikov, najlepších pracovníkov aj členov brigád socialistickej práce;
25. podnecovať tam, kde to bude pre národné hospodárstvo prospešné, nadplánovú výrobu a urýchlenie dodávok, pôsobiť na nadplánované zlepšovanie kvalitatívnych ukazovateľov plánu.

Hospodárske orgány sú okrem toho povinné:

26. dôkladne informovať odborové orgány o cieľoch a zámeroch plánu a spôsobe zabezpečenia úloh;
27. urobiť včasný rozpis schváleného plánu až do vnútropodnikových útvarov podľa jednotnej metodiky plánu a informačnej sústavy organizácií, určiť ekonomické podmienky na ich zabezpečenie, včítane zamerania rozvoja iniciatívy pracujúcich;
28. organizovať spolu s odborovými orgánmi výrobné porady, technicko-ekonomické konferencie, aktívy a pod., na ktorých sa s pracujúcimi prerokujú úlohy plánu, spôsob jeho realizácie a podmienky rozvoja pracovnej a tvorivej iniciatívy;

29. zhromažďovať, hodnotiť a realizovať pripomienky a námety pracujúcich smerujúce k zhospodárneniu výroby a služieb a zlepšovaniu pracovného a životného prostredia a spätne ich informovať o ich využití;
30. včas oboznamovať príslušné odborové orgány s pripravovanými zmenami výrobných programov a informovať ich, ako je doterajší výrobný program zabezpečený v iných závodoch, dovozom a pod.;
31. zabezpečiť, aby sa úlohy z komplexného programu starostlivosti o pracovníkov najmä o ženy a mládež, dôsledne realizovali;
32. prerokovať zmeny a úpravy plánu s príslušným odborovým orgánom a vyžiadať si k nim vopred jeho stanovisko;
33. včas informovať príslušné odborové orgány o prerozdelení prostriedkov a uvoľňovaní rezerv. Úlohou odborových orgánov ďalej je:
34. pripraviť a v príslušnom odborovom orgáne prerokovať stanovisko k návrhom na zmeny a úpravy plánu;
35. organizovať výrobné porady a členské schôdze na prerokovanie úloh plánu a rozvoja pracovnej a tvorivej iniciatívy pracujúcich;
36. vysvetľovať pracujúcim zmeny výrobných programov a na zabezpečenie výroby nových výrobkov organizovať rozvoj iniciatívy pracujúcich.

IV. Pri kontrole plnenia národohospodárskych plánov

Spoločnými úlohami štátnych, hospodárskych a odborových orgánov je:

37. sústavne utvárať vecné a časové predpoklady pre širokú účasť pracujúcich na kontrole hospodárskych plánov a pri rozboroch hospodárskej činnosti. Polročne organizovať verejnú kontrolu plnenia plánu spolu s kontrolou plnenia kolektívnych zmlúv, komplexných programov starostlivosti o pracovníkov a s hodnotením rozvoja iniciatívy pracujúcich;
38. zabezpečiť pravidelnú kontrolu plnenia plánu vo všetkých socialistických organizáciách, závodoch, prevádzkach a dielňach a oboznamovať pracujúcich s konkrétnym plnením úloh v dekádach a mesiacoch. Informovať pracujúcich o plnení vecných úloh plánov vedy a techniky a o realizácii opatrení na zabezpečenie plánu inovácií;
39. pravidelne posudzovať plnenie kvalitatívnych ukazovateľov plánu, najmä využitie základných prostriedkov, znižovanie spotreby materiálu, surovín, palív a energie, rast produktivity práce, úspory pracovných síl, znižovanie prácnosti a nadčasovej práce, ďalej posudzovať plnenie programov komplexnej socialistickej racionalizácie, realizáciu rozvojových nosných programov, priebeh realizácie investičného programu a plnenie úloh v oblasti dodávateľsko-odberateľských vzťahov;
40. zabezpečiť sústavnú kontrolu plnenia komplexných programov starostlivosti o pracovníkov a sledovať, či sa plánom vyčlenené prostriedky a limity na ich realizáciu plne na tento účel využívajú;
41. pri rozboroch hospodárskej činnosti sústavne prihliadať na námety a pripomienky pracujúcich a informovať ich o využití týchto pripomienok v činnosti organizácie;
42. vysvetľovať dôsledky plnenia či neplnenia plánovaných úloh na osobnú a kolektívnu hmotnú zainteresovanosť, prejavujúcu sa v prídeloch do fondu odmien a fondu kultúrnych a sociálnych potrieb;
43. pravidelne kontrolovať dodržiavanie a upevňovanie disciplíny pri plánovaní a socialistickej zákonnosti.

Úlohou odborových orgánov ďalej je:

44. prerokúvať na členských schôdzach a konferenciách základných organizácií ROH a výrobných poradách hodnotenie dosiahnutých výsledkov v hospodárskej činnosti a pri neplnení plánovaných úloh uplatniť voči jednotlivcom výchovné pôsobenie pracovného kolektívu;

45. zhromažďovať najlepšie skúsenosti, zovšeobecňovať ich, propagovať ich a zverejňovať i negatívne poznatky.

V. Záverečné ustanovenia

46. Tieto zásady rozpracujú odvetvové ústredné orgány spoločne s príslušnými ústrednými výbormi odborových zväzov na podmienky príslušných odvetví, prípadne odborov tak, aby zabezpečovali aktívnu účasť pracujúcich v celom plánovacom procese. Zároveň zabezpečia pri rozpise úloh smerníc pre vypracovanie návrhu plánu a schváleného plánu konkrétny časový priestor, ktorý umožní dôsledné prerokovanie plánu s pracujúcimi;

47. zásadné rozpory vzniknuvšie z rozdielnych stanovísk odborových orgánov k návrhu plánu, k jeho zmenám a pri kontrole plnenia plánu rieši nadriadený štátny alebo hospodársky orgán po dohode s príslušným vyšším odborovým orgánom;

48. zásady nadobúdajú účinnosť 1. januárom 1976. Platia však už v súvislosti s prípravou šiesteho päťročného plánu a vykonávacieho plánu na rok 1976;

49. kontrola plnenia zásad sa robí v socialistických organizáciách súčasne s rozborom hospodárskej činnosti a vo vyšších štátnych, hospodárskych a odborových orgánoch v súvislosti s prerokúvaním ročných výsledkov plnenia vykonávacích plánov.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.